

Pazi na pisavo!

|                                                                                                                                                    |                                                                                                  |                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| <b>SLOVENŠČINA (1. letnik)</b><br><b>4X kontrolna naloga</b><br><b>05. 06. 2024</b><br><br><b>Srednjeveška in</b><br><b>renesančna književnost</b> | 65-74 = odl (5)<br>55,5-64,5 = pdb (4)<br>46-55 = db (3)<br>37-45,5 = zd (2)<br>0-36,5 = nzd (1) | Ime in priimek, razred<br><u>Jakob Školenc</u> 1.a<br><u>52 = odl (3)</u> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|

1. S katerima letnicama in s katerima dogodkoma se začne in konča srednji vek? 4

|         |                 |                                                |
|---------|-----------------|------------------------------------------------|
| Začetek | Letnica: 476 ✓  | Dogodek: Propad Zahodnega rimskega cesarstva ✓ |
| Konec   | Letnica: 1492 ✓ | Dogodek: Krištof Kolumb odkrije Ameriko ✓      |

2. Naštej tri vrste srednjeveške duhovne drame. 3

pasijon, misterij, mirakel ✓



|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | 3. Naštej pet srednjeveških junaških epov in vsakemu pripiši, kateremu narodu pripada. Označi najstarejšega med njimi.<br><u>Beowulf - Anglija</u> (Pesem o Gorkvein bojnem pohodu - Rusija)<br><u>Pesem o Rolandu - Francija</u> (Pesem o Čidu - Španija)<br><u>O nibelungih - Nemčija</u> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

4. Kako so se imenovali avtorji dela *Carmina Burana* in kako so dobili svoje ime? Po čem je poimenovana omenjena pesniška zbirka? 3

Vaganti - ime so dobili po klatvarstvu, veseločenju.

*Carmina Burana* je poimenovana po najdišču 05

(najdišče samostan Benediktbauren)



|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | 5. Za katero besedilo gre? 7<br>a) Naslov celotnega tridelnega besedila:<br><u>Brižinski spomeniki</u> ✓<br>b) (Delovni) naslov dela rokopisa, ki je na sliki:<br><u>Prisodba o grehu in pokoru</u> ✓<br>c) Prvih šest besed na fotografiji »prevedi« v sodobno slovenščino:<br><u>Če bi ded naš ne grešil</u> ✓<br>č) Čas nastanka: <u>972 - 1039</u> ✓<br>d) Pisava: <u>karolinška minuskula</u> ✓<br>e) Veda, ki se ukvarja s starimi pisavami: <u>skriptografika</u> paleografija<br>f) Kraj najdbe: <u>Brižina (Freising)</u> ✓ |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

20,5

6. Navedi provansalsko besedo za srednjeveškega pesnika in pevca, ki je opeval ljubljeno Damo, in povej, kaj ta beseda pomeni. Navedi tudi njeno nemško sopomenko in njen pomen. 4

Prov: Troubadour - (patujoči pevec) "Najdebel; novega naprava"  
Nem: Minnesänger - minne poveri bratstva / poveren, sängen pa pevec

(3)

7. Ob spodnjem besedilu odgovori na zastavljena vprašanja. 18

siheta / dno  
(pans pro tala)

O, blažen bodi čas pomladnih dni  
in blažen mesec, leto, blažen kraj,  
kjer bil od dvoje lepih sem oči  
tako prevzet, da sem njih suženj zdaj. (nagovor) ✓

In blažen prvi grenko sladki vzdih,  
ki z Amorjem me v eno je spojil,  
in blažen lok, puščice, ki od njih  
v srce krvave rane sem dobil. (Rima)

In blažene želje, solzé in vzdih  
in še besede mnoge, brez števila,  
ki z njimi klical drago sem ime. Zarezan vrstni  
red = 4: 95

In blaženi naj bodo vsi ti stih,  
ki njo slave, in misel, ki le nje,  
le nje se je za vselej oklenila.

a) Zgornjemu besedilu pripiši osnovne literarnovedne podatke. (6)

- avtor (ime in priimek): Francesco Petrarca ✓
- naslov: Canzoniere O, blažen bodi čas pomladnih dni (Sonet št. 61)
- literarna zvrst: Lirika ✓
- literarna vrsta/pesemska oblika: Sonet 4 ✓
- literarna podvrsta: Sonet / Italijanski sonet ✓
- verz: jambski enajsterec ✓

b) Komu je bila zgornja pesem namenjena? (1) Laura de Noves ✓

c) Kaj pomeni, da je bil njen avtor »poeta laureatus« oziroma »poeta coronatus«? Kako so se imenovali njegovi posnemovalci? (2)  
"okronan" ali "okronan" pesnik → mlad najboljše pesnik 8. st.  
Časa. Posnemovalci so bili petrarkisti. ✓

č) V besedilu označi in poimenuj šest različnih retoričnih figur. (9)

105

7. Navedi naslov Boccacciovega najslavnejšega dela in povej, kaj ta naslov pomeni. Razloži, kako je ta naslov povezan s številom delov, iz katerih je to literarno delo sestavljeno. 3

Dekameron - deset dneve. Deset dni so 10 mladencev in  
mladenk vsak dan povedali vsak po eno zgodbo, za skupno 1000  
zgodb. ✓

(3)

165

8. Naštej vrste Shakespearjevih dram in pri vsaki napiši po dva primera (razen pri tisti vrsti, pri kateri smo omenili samo en naslov). 8

| Vrsta drame | Dva primera iz Shakespearjevega opusa |
|-------------|---------------------------------------|
| ljubezenska | Romeo in Julija, Hamlet               |
| zgodovinska |                                       |
| vojaška     |                                       |
| vladarska   |                                       |

9. Ob primeru tragedije Hamlet razloži pojem »trojna enotnost«. 6

|                     |                                                                                                                    |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| časa                | Shakespeare upošteva avtorsko pravilo trojne enotnosti. Hamlet se dogaja čez daljšo časovno obdobje, pa            |
| dogajanja           | v Hamletu se dogaja veliko stvari. Govori o večih dogodkih, ne pa samo o enem, kot naj bi po pravilu t. enotnosti. |
| kraja<br>(prostora) | Hamlet se dogaja na mnogih krajih, in ne na enem kot po pravilu trojne enotnosti.                                  |

10. KOMU so namenjeni naslednji nagovori? 4

|                                                                                                               |                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Očetu se, imenu odpovej,<br>če ne, prisezi, da si ljubi moj,<br>in jaz ne bom več Capuletova.                 | Ne, oče; toda, kakor ste veleli,<br>zavračala sem vsa njegova pisma<br>in vsak njegov obisk. |
| Romeo                                                                                                         | Polonija                                                                                     |
| O, oče, manj hudo nam bo, verjemi,<br>če nas poješ, telesa ta premrla<br>si ti nadel nam, ti nam jih odvzemi. | Če ljubil kdaj si milega očeta [...]<br>maščuj njegov podli, neznanski umor.                 |
| Grofu Ugolino                                                                                                 | Hamletu                                                                                      |

11. KDO je izgovoril naslednje citate? 4

|                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| »O, ti, ki kažeš kakor zver neugnano<br>sovražstvo do njega, ki ješ mu glavo,<br>povej mi vzrok,« dem, * »ker če ti je rano<br>zares prizadejal [...]« (*dem = rečem) | »Jaz da bi šel z njim? [...] Bog ne zadeni! Ne,<br>gospod, še v sanjah ne, kajti ko bo videl, da je<br>spet sam, me bo dal iz kože kakor svetega<br>Jerneja.« |
| Dante Alighieri                                                                                                                                                       | Hayec (Andrej)                                                                                                                                                |
| Rajši imam moža, ki potrebuje bogastva, kot<br>bogastvo, ki mu je treba moža.                                                                                         | Slabost, ime ti je ženska!                                                                                                                                    |
| Gospe Giovanna                                                                                                                                                        | Hamlet                                                                                                                                                        |

12. Iz katerih literarnih del so naslednji odlomki? 4

|                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ko je kralj izvedel, da sta ljubimca umrla, se je<br>napotil čez morje [...]. Njuni ljubljene telesi je<br>prepeljal na ladji s seboj v Tintagel. Pokopal ju je<br>v dveh grobovih na desni in na levi strani apside. | Bog, stvarnik čudežev sveta<br>in te ljubezni iz daljave,<br>mi podeljuje moč srca,<br>da bi užrl ljubezen iz daljave. |
| Tristan in Izolda                                                                                                                                                                                                     | Pesem o daljni ljubezni                                                                                                |
| Tu skozi do trpečega greš mesta,<br>tu skozi pot gre v večne bolečine,<br>tu skozi k pogubljenim pelje cesta.                                                                                                         | Zatorej na tisti dan, sinki,<br>mislite, ko se nam ne bo kam skriti,<br>temveč bo pred božjimi očmi stati.             |
| Božanska komedija                                                                                                                                                                                                     | Bivžinski spomeniki                                                                                                    |

1

6  
pravila trojne enotnosti  
po naj se  
je cela  
drama  
odvijala  
v krajem  
čas. obdobju

3

2

3

15